

може стимулювати розвиток вітчизняної економіки та захистити внутрішній ринок від надмірного імпорту. Це сприятиме розвитку конкурентоспроможного експорту та підвищенню якості української продукції [3].

4. Адаптація митно-тарифного регулювання до умов глобалізації: Україні необхідно систематично вдосконалювати методику управління інструментами зовнішньої торгівлі, щоб досягти відповідності сучасним реаліям та захистити свою економіку.

Отже, реалізація зазначених заходів митного регулювання допоможе Україні не тільки слідувати трендам світової економіки, але й зміцнить її внутрішню фінансову систему, захистить національні інтереси та створить кращі умови для бізнесу. Це дозволить нашій державі зменшити негативний вплив імпорту і сприятиме досягненню позитивних зрушень у багатьох сферах народного господарства.

Література:

11. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/za-2024-rik-tovaroobig-ukrayini-sklav-1123-mlrd-1966> (дата звернення: 21.04.2025).
12. Ukraine Report 2023 - коментарі та рекомендації Європейської Комісії щодо митної сфери. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/publications/tax-and-legal-alert/2023/ukraine-report-2023.html> (дата звернення: 22.04.2025).
13. Гуцул І., Крисовата К., Титор В. Актуальні тенденції митно-тарифного регулювання зовнішньої торгівлі України. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-65> (дата звернення: 23.04.2025).

Карпенко М.

«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 2 курс

Славкова А.

к.е.н., професор кафедри фінансів ім. Віктора Федосова

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства однією з найважливіших передумов ефективного функціонування державного управління є цифровізація фінансових процесів на місцевому рівні. Питання ефективного управління фінансами є особливо важливим у контексті децентралізації та зміцнення місцевого самоврядування. У таких умовах цифрові технології відкривають нові можливості для підвищення прозорості, відкритості, ефективності та підзвітності в управлінні фінансами органів місцевого самоврядування.

Це питання особливо важливе в умовах воєнного стану, коли місцеві органи влади стикаються зі зменшенням доходів, зміною пріоритетів та необхідністю швидко приймати рішення. За таких обставин цифрові інструменти можуть стати способом модернізації управління та забезпечення фінансової стійкості місцевих громад.

Крім того, інтеграція цифрових платформ, електронного документообігу, систем моніторингу та відкритих даних дозволяє залучити громадськість до процесу бюджетного планування та контролю за використанням коштів. Як наслідок, це формує нову якість взаємодії між владою та громадянами, підвищує довіру до інститутів місцевого самоврядування.

На сучасному етапі розвитку інновацій в управлінні державними фінансами можна спостерігати кілька важливих тенденцій, які вказують на швидке впровадження цифрових інструментів у діяльність місцевих органів влади. Серед провідних тенденцій сучасного розвитку фінансової сфери варто виокремити активну автоматизацію ключових процесів, зокрема бюджетування, бухгалтерського обліку, аудиту та звітності. Також спостерігається перехід до інтегрованих електронних систем управління державними фінансами, які забезпечують миттєвий доступ до актуальної інформації, мінімізують людський фактор і підвищують точність фінансових операцій.

Серед ключових тенденцій слід відзначити постійне впровадження та масштабування електронної системи публічних закупівель «ProZorro» в операційну діяльність місцевих органів влади, яке стало інструментом мінімізації корупційних ризиків шляхом розкриття інформації про тендери та контролю за витрачанням бюджетних коштів. Цифрові рішення допомагають оптимізувати бюджетні процеси, підвищити підзвітність розпорядників бюджетних коштів, зміцнити довіру суспільства до фіскальної політики держави та створюють нові моделі взаємодії між органами місцевого самоврядування, громадянами та бізнесом. Забезпечення таких платформ є не лише технологічною інновацією, а й основою для сталого розвитку державного сектору в умовах сучасних викликів [1].

Також важливо зазначити, що впровадження штучного інтелекту в практику управління публічними фінансами на місцевому рівні розглядається як перспективний тренд, що забезпечує аналітичну підтримку, прогнозування та підвищення прозорості прийняття управлінських рішень. Це стосується автоматизації таких процесів, як підготовка звітності, управління бюджетними документами та аналіз прибутковості, що значно зменшує навантаження на фінансові відділи органів місцевого самоврядування та підвищує точність обробки даних. Прогнозна аналітика на основі штучного інтелекту дає можливість високоточного прогнозування доходів і видатків бюджету місцевої влади з урахуванням економічних коливань, що значно підвищує якість фінансового планування.

ШІ також допомагає запобігати фінансовому шахрайству, виявляючи аномальні транзакції, і покращує взаємодію з громадянами за допомогою інтелектуальних сервісів, таких як чат-боти та системи онлайн-консультацій. Попри наявні досягнення, застосування штучного інтелекту на місцевому рівні в Україні все ще перебуває на початковому етапі. Наразі широкому

впровадженню ШІ на місцевому рівні перешкоджає обмежене фінансування, брак кваліфікованих кадрів та низький рівень цифрової інфраструктури [2].

Технологія блокчейн, як завершальний елемент у низці цифрових інновацій, поступово входить у практику управління державними фінансами, забезпечуючи високий рівень відкритості та посилення фіскальної відповідальності громад. Основна перевага технології блокчейну полягає в тому, що записи про транзакції не можуть бути змінені або видалені без дозволу, таким чином створюючи повний, постійний і загальнодоступний облік державних коштів. Усі фінансові операції з публічними коштами можна реєструвати в децентралізованому реєстрі, який є легкодоступним для всіх зацікавлених сторін (місцевої влади, громадськості та регуляторних органів).

Блокчейн знижує ризик корупції та шахрайства, створюючи надійний цифровий облік муніципальних активів, субсидій, державної допомоги та інвестиційних проектів. Технологія особливо перспективна для контролю за цільовим використанням трансфертів між муніципалітетами, реалізації громадських ініціатив, моніторингу державних закупівель та розробки смарт-контрактів, які автоматично виконують бюджетні зобов'язання на основі досягнення певних показників [3].

Незважаючи на очевидні переваги, широкомасштабне впровадження блокчейн-рішень в управлінні фінансами на місцевому рівні наразі стримується складністю інтеграції з існуючими інформаційними системами, недостатнім рівнем нормативно-правового регулювання, а також потребою в суттєвих інвестиціях та цифровій підготовці кадрів. Однак у довгостроковій перспективі ця технологія здатна стати основою для створення повністю прозорої, підзвітної та ефективної системи управління фінансовими ресурсами в органах місцевого самоврядування.

Впровадження перелічених технологічних рішень, таких як автоматизація фінансових процесів (бюджетування, облік, звітність), розвиток електронних систем управління, масштабування платформи «ProZorro», застосування штучного інтелекту для аналітики та прогнозування, а також інтеграція технології блокчейн для посилення прозорості та фіскальної дисциплін на місцевому рівні створює умови для підвищення ефективності управління фінансами органів місцевого самоврядування. Однак це вимагає не лише технологічної інтеграції, а й інституційної готовності, включаючи інвестиції в цифрову грамотність персоналу, модернізацію нормативно-правової бази та розвиток аналітичної культури управління. Тому впровадження розумних цифрових рішень має стати ключовим пріоритетом у новій стратегії цифровізації публічних фінансів після 2025 року, оскільки це ключ до трансформації якості управління фінансами на всіх рівнях влади.

Література:

1. SmartTender.biz — електронний майданчик для участі в публічних закупівлях системи «Prozorro». URL: <https://smarttender.biz>

2. Криниця С. Стратегії цифровізації системи управління публічними фінансами в Україні: аналіз та перспективи. Актуальні аспекти розвитку економіки, обліку і права. 2024. Вип. 6. С. 307–321. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/206>

3. Коваленко М. М., Сікало М. В. Роль цифровізації у розвитку публічних фінансів. Теорія та практика державного управління. 2024. № 2 (79). С. 217–242. URL: <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-2-11>

Кирилюк О.

*«Фінанси, банківська справа та страхування», 4 курс
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. В. Федосова Захожай К.*

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Митне оформлення гуманітарної допомоги під час воєнного стану в Україні здійснюється з урахуванням особливих процедур, спрямованих на забезпечення швидкого та ефективного переміщення товарів через митний кордон. Основним аспектом є звільнення гуманітарної допомоги від мита, ПДВ та акцизного податку, що дозволяє прискорити процес ввезення. Однак для запобігання зловживанням митні органи здійснюють ретельний контроль за документами, які підтверджують статус товарів як гуманітарної допомоги.

Згідно Закону України «Про гуманітарну допомогу» гуманітарна допомога – «цільова адресна безоплатна допомога у грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами з мотивів гуманності отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном»[3].

Згідно з Постановою Кабміну України від 7 березня 2022 року, №224 (остання редакція – 05.09.2023 року, № 953), затверджено список товарів, які вважаються гуманітарною допомогою [4]. Зокрема:

- їжа, ліки, засоби гігієни, одяг та інші речі, потрібні людям у складних умовах – не для продажу, а для допомоги;
- паливо, зброя, техніка, транспорт та інші засоби, що потрібні для оборони – їх можна ввозити лише з письмовим дозволом військової або військово-цивільної адміністрації.

Виконання положень зазначеної Постанови дозволяє зекономити час і ресурси при оформленні допомоги. Якщо товарів немає в офіційному списку, то їх все одно можна визнати гуманітарною допомогою – під час воєнного стану це робиться без додаткових рішень держорганів, за спрощеною процедурою. Таку допомогу оформлюють на кордоні, подаючи спеціальну декларацію. У ній необхідно вказати: хто декларує?, хто відправив? і, хто отримує товар?, дані про транспорт, місце розвантаження, перелік товарів з його кількістю, підпис водія або уповноваженої особи (без печатки). Строк